

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** ÁLLTB06
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szakigazgatás II.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Special administration II.
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
 - 4.1.** 3 kredit
 - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
 - 4.3.** Az értékelés: kollokvium
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**
 - 5.1. közigazgatás-szervező alapképzési szak / valamennyi szakirány
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:**

Lőrincz Lajos Közigazgatási Jogi Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:**

Dr. Kristó Katalin, PhD, egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
 - 8.1.** össz óraszám/félév:
 - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 0 SZ + 14 GY)
 - 8.1.2. levelező munkarend: 12 (8 EA + 0 SZ + 4 GY)
 - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 3
 - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma:** A tantárgy teljes körűen bemutatja a humán szolgáltatások körét, jogi-igazgatási működését, mind a központi, mind a helyi igazgatás területén. Kitér az állami szerepvállalás változásaira és a szociális jog megjelenésének, értelmezésének történeti hátterére. Meghatározza és leírja a szociálpolitikai, társadalombiztosítási fogalmakat és modelleket. A szakterület hagyományos, jogi szemléletű bemutatásán túl interdiszciplináris módon bevonja a szociológia, szociálpszichológia, politika, közpolitika, szervezés-és igazgatástudományok körébe tartozó alapismereteket az oktatási tartalmakba. Kiemelten foglalkozik az EU szociális irányelveivel, azok hazánkra gyakorolt hatásaival. A tantárgy felöleli a klasszikus szociális gondoskodás igazgatási intézményeit. A tananyag kiterjed az állam, a közigazgatás által ellátandó szociális feladatok elméleti és az ágazati közpolitikák kérdéseire. A hallgatóknak el kell sajátítaniuk az ellátást biztosító hatósági és a közszolgáltatásokat nyújtó közigazgatási intézményekre vonatkozó alapvető szabályokat és eljárásokat. A tantárgy oktatása során az oktatói kollektíva kiemelt figyelmet fordít az elméleti ismeretek átadása mellett a gyakorlatra.
- 10. Elérendő kompetenciák:**

Tudása

- Ismeretekkel rendelkezik Magyarország történelmével, társadalmi, környezeti jellemzőivel, kulturális örökségével és geopolitikai helyzetével kapcsolatban, valamint a 21. századi világ stratégiai dimenzióiról, az aktuális globális és lokális problémákról és ezek összefüggéseiről.

- Ismeri a magyar közigazgatás rendszerét, arról megfelelő áttekintéssel rendelkezik. Érti annak működését, szervezési elveit.
- Tájékozott a közigazgatási mechanizmusokról.
- Tisztában van a hatósági jogalkalmazókkal szembeni követelményekkel.
- Ismeri a közigazgatási rendszer államszervezeti kontextusát, annak történeti alakulását, a magyar közigazgatás-történet meghatározó korszakát és irányzatait, valamint jelenkori működését és főbb tendenciáit.
- Tudomása van a közigazgatásra ható jogállami, magánjogi és szervezési-vezetési elvekről.
- Összefüggéseiben is képes értelmezni a közigazgatásra ható folyamatokat.
- Birtokában van az ügyintézésrel kapcsolatos átfogó és specifikus, szakigazgatási ismereteknek.
- Behatóan ismeri a közigazgatás működésével kapcsolatos elméleti ismereteket és a legjobb gyakorlatokat.
- A közsféra településszinten - településfejlesztés, településüzemeltetés - és területi szinten betöltött szerepére vonatkozó tudással rendelkezik.

Rendszerszinten ismeri az állam feladataival, szervezetével és működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert. Megfelelő áttekintéssel rendelkezik az állammal kapcsolatos komplex tudnivalók szintetizálására. Tájékozott az államban érvényesülő fontos mechanizmusokat illetően. Összefüggéseiben is képes értelmezni az államra ható folyamatokat. Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az állam gazdasági, politikai és társadalmi összefüggéseit, nemzetközi és regionális mozgásterét illetően. Megfelelő tájékozottsággal rendelkezik a magyar társadalmi problémákat, deviáns viselkedésfajtákat, emberi szükségleteket, illetve az ország kulturális helyzetét érintően és ismeri az ezekkel kapcsolatos állami feladatokat is.

Képességei

- Képes a munkaköréhez és feladataihoz kapcsolódó jogszabályi háttér értelmezésére és gyakorlati alkalmazására.
 - Képes a csoportmunkára.
 - Rendelkezik olyan tanulási készségekkel, amelyek szükségesek ahhoz, hogy nagyfokú önállósággal folytathassa további tanulmányait.
 - Képes a tanulmányai során szerzett tudásra támaszkodva a közigazgatási ügyek hatékony színvonalon történő intézésére.
 - Képes arra, hogy a kellő szakmai elhivatottság birtokában és a közszolgálati tisztviselői életpályán elvárt szakmai és emberi standardok szerint szolgálja a közjót és a köz érdekét.
 - Képes az ügyfél igényeinek, problémáinak azonosítására, az ügyféllel megfelelően kommunikál, képes a konfliktusok kezelésére.
 - Rendelkezik a közigazgatási szakterületre jellemző szaknyelvi kommunikációs készségekkel.
 - Képes a közigazgatás-szervezéssel járó komplex feladatokat végezni.
 - Képes információk, ötletek, problémák és megoldások közvetítésére, mind a szakavatott, mind a nem szakavatott közönség felé.
 - Képes azonosítani és szétválasztani egy ügyintézés mozzanatait.
 - Szükség esetén együttműködik más központi közigazgatási, hatósági, önkormányzati igazgatási és egyéb szervekkel.
 - Szakmai felkészültsége alapján szervezeti és stratégiai szempontból jelentős területeken a megfelelő felügyelet mellett döntés-előkészítő és a hatósági ügyeket intéző feladatokat lát el.
- Képes a különböző problémák interdiszciplináris kezelésére és az államtudományi felfogást jellemző szintézis megteremtésére. Képes a társadalmi problémák és a szociális ellátórendszer kialakítása közötti összefüggések felismerésére.

Attitűdje

- Elkötelezett a közszolgálat iránt, felismeri a közszolgálati hivatásrenddel járó felelősséget, és hitelesen képviseli annak szellemiségét.
- Elfogadja szakterülete etikai normáit és szabályait, és ezeket a szakmai feladatok ellátásában, az emberi kapcsolatokban és a kommunikációban egyaránt képes betartani.
- Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés iránt, azt a pontosságra való törekvés jellemzi.
- Nyitottan, valamint feladat- és megoldás-központúan viszonyul a szakterületén tapasztalt kihívásokhoz. Megfelelő kezdeményező képességgel rendelkezik a problémafelismerés és -kezelés területén. Kritikusan gondolkodik.
- Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra, szemléletét áthatja a szakmai és emberi szolidaritás. Elkötelezett az esélyegyenlőség mellett. Toleráns különböző társadalmi és kulturális csoportokkal és közösségekkel szemben.
- Feladatellátása során törekszik a megfelelő önkontroll tanúsítására, az előítéletektől mentes, toleráns és empátikus viselkedésre, az egyenlő bánásmódra, segítőkész, tisztelőtben tartja az alapvető emberi és állampolgári jogokat.
- Nyitott, fogékony, empátikus és érzékeny az ügyfelek problémáira.
- Érdeklődik a hatósági jogalkalmazás során felmerülő problémák kezelése iránt.
- Törekszik az ügyfelekkel, a munkatársakkal és a vezetőkkel kialakított hatékony és szakszerű munkakapcsolatra.

Átfogó társadalomtudományi, jogtudományi, gazdaságtudományi és politikatudományi gondolkodás- és szemléletmódot képvisel. Komplex rálátással rendelkezik a szociális-kulturális igazgatás keretében tanult anyagok gazdasági, politikai, jogi és társadalmi vonatkozásaira is.

Autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez a közhatalmi tevékenységgel járó munka következményei iránt.
- Vezetőként felelősséget vállal az alá tartozó egyének és csoportok szakmai fejlődésének irányításában.
- Felismeri a szervezetrendszeren belüli igazgatás és vezetés logikáját.
- Átlátja a közigazgatási szervezetrendszer belső és külső környezete szempontjából releváns kapcsolódási pontokat.
- Átlátja a szervezeti működés elméleti és gyakorlati szempontjait.

Új, komplex ismereteket igénylő helyzetekben is felelősséget vállal a döntések környezeti, társadalmi és államigazgatási hatásaiért. Felismeri, hogy a szociális igazgatás keretein belül hozott döntések hatással vannak a társadalom több más területére is, így ennek tudatában törekszik a legfelelősségteljesebb döntések meghozatalára.

11. Előtanulmányi követelmények:

11.1. ÁLLTB05 - Közigazgatási eljárás II.

Egyidejű felvétellel megengedett tantárgyak: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika:**Nappali tagozat**

	Időpont	Az előadás témája	Előadó	Terem
1	2026.09.08. 16:00 – 17:45	Bevezető előadás	Dr. Kristó Katalin	O-II.ea. [300 fős]
2	2026.09.15. 16:00 – 17:45	A szolgáltató szociális közigazgatás fejlődése. Hátrányos helyzet, társadalmi devianciák	Dr. Bauer Lilla	O-II.ea. [300 fős]
3	2026.09.22. 16:00 – 17:45	A szociális igazgatás, szociális ellátások rendszere és intézményei	Biróné Malustyik Brigitta	O-II.ea. [300 fős]
4	2026.09.29. 16:00 – 17:45	A gyámügyi igazgatás	Dr. Szabó Tamás	O-II.ea. [300 fős]
5	2026.10.06. 16:00 – 17:45	Családtámogatások	Dr. Szabó Tamás	O-II.ea. [300 fős]
6	2026.10.13. 16:00 – 17:45	A biztosítási alapú ellátások rendszere. Az egészségügy	Dr. Szabó Tamás	O-II.ea. [300 fős]
7	2026.10.20. 16:00 – 17:45	A megváltozott munkaképességű személyeknek járó ellátások rendszere. A nyugdíj	Dr. Szabó Tamás	O-II.ea. [300 fős]
8	2026. 11. 03. 16:00 – 17:45	A közoktatás igazgatása. A felsőoktatás igazgatása	Dr. Bauer Lilla	O-II.ea. [300 fős]
9	2026.11.10. 16:00 – 17:45	A kultúra igazgatása. Sportigazgatás	Dr. Bauer Lilla	O-II.ea. [300 fős]
10	2026.11.17. 16:00 – 17:45	Az anyakönyvi igazgatás	Biróné Malustyik Brigitta	O-II.ea. [300 fős]
11	2026.11.24. 16:00 – 17:45	Szociális biztonság az Európai Unióban	Biróné Malustyik Brigitta	O-II.ea. [300 fős]
12	2026.12.01. 16:00 – 17:45	Zárthelyi dolgozat	Dr. Kristó Katalin	O-II.ea. [300 fős]
-	2026.12.08. 16:00 – 17:45	PÓTHÉT – Zárthelyi dolgozat pótlása	Dr. Kristó Katalin	O-II.ea. [300 fős]

Gyakorlati csoportok kurzuskódja	Gyakorlati csoport oktatója	Időpont	Terem
ÁK_AN3_KIG_G1_NKI+IGSZ	Dr. Bauer Lilla	minden második kedd 14:00-15.45 (09. 15., 09. 29., 10. 13., 11. 10., 11. 24., 12. 01.)	O-122
ÁK_AN3_KIG_G2_NKI+IGSZ	Dr. Bauer Lilla	minden második kedd 14:00-15.45	O-122

		(09. 08., 09. 22., 10. 06., 10. 20., 11. 03., 11. 17.)	
ÁK_AN3_KIG_G3_NKI+IGSZ	Dr. Szabó Tamás	minden második hétfő 16:00-17:45 (09.07., 09.21., 10.05., 10.19., 11.02. és 11.16.)	O-122
ÁK_AN3_KIG_G4_ADO	Biróné Malustyk Brigitta	minden második kedd 12:00-13:45 (09. 08., 09. 22., 10. 06., 10. 20., 11. 03., 11. 17.)	O-104

Levelező tagozat

	Időpont	Az előadás témája	Előadó	Terem
1	2026.09.12. 12:00-13:45	A szolgáltató szociális közigazgatás fejlődése.	Dr. Bauer Lilla	O-114-115.
2	2026.09.12. 14:00-15:45	Hátrányos helyzet, társadalmi devianciák. A közoktatás igazgatása. A felsőoktatás igazgatása. A kultúra igazgatása. Sportigazgatás		O-114-115.
3	2026. 10. 10. 12:00-13:45	A gyámügyi igazgatás. Családtámogatások. A biztosítási alapú ellátások rendszere. Az egészségügy. A nyugdíj. A megváltozott munkaképességű személyeknek járó ellátások rendszere.	Dr. Szabó Tamás	O-114-115.
4	2026. 10. 10. 14:00-15:45			O-114-115.

Gyakorlati csoportok kurzuskódja	Gyakorlati csoport oktatója	Téma	Időpont	Terem
ÁK_AL3_KIG_G	Biróné Malustyk Brigitta	A szociális igazgatás, szociális ellátások rendszere és intézményei. Az anyakönyvi igazgatás. Szociális biztonság az Európai Unióban	2026. 11. 20. 16:00-19.45	O-114-115

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

5. félév/ősz

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Nappali tagozaton a gyakorlati foglalkozásokról egy alkalommal lehet hiányozni. Ezt meghaladó hiányzás esetén a szemináriumvezető dönt a pótlás módjáról.

A HTVSZÜB által engedélyezett **kedvezményes tanrend** esetén a tárgy teljesítésének követelményei:

Nappali tagozat:

Amennyiben a Hallgató kedvezményes tanulmányi rend iránti kérelme jóváhagyásra kerül, részleges felmentésben részesülhet a Szakigazgatás II. tantárgy esetében: az

óralátogatási kötelezettség alól mentesül, ugyanakkor az aláírás megszerzése választása szerint két módon lehetséges:

- a zárthelyi dolgozat eredményes teljesítésével a tantárgyi tematikában foglaltak szerint. A ZH megírásával a megajánlott jegyre is aspirálhat.

VAGY:

- írásbeli feladat (beadandó dolgozat) elkészítésével; ebben az esetben nincs lehetőség jegymegajánlásra.

Külföldi tanulmányok (pl. Erasmus) miatt igényelt kedvezményes tanulmányi rend esetén:

Az írásbeli feladat (beadandó dolgozat) témája egységesen: a tartózkodás helye szerinti ország szociális (jóléti) ellátórendszerének átfogó bemutatása. Az eredményes dolgozattal aláírás szerezhető, amelynek birtokában a Hallgató szóbeli vizsgát tehet.

Levelező tagozat:

Amennyiben a Hallgató kedvezményes tanulmányi rend iránti kérelme jóváhagyásra kerül, részleges felmentésben részesülhet a Szakigazgatás II. tantárgy esetében: az óralátogatási kötelezettség alól mentesül, ugyanakkor az aláírás megszerzéséhez írásbeli feladat (beadandó dolgozat) elkészítése szükséges.

Az **írásbeli feladat** választható témáit, tartalmi és formai követelményeit, a leadás módját és határidejét a félév elején kiadott útmutató tartalmazza.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nappali tagozaton:

A félév során **egy írásbeli zárthelyi dolgozat** teljesítése a 12. előadás alkalmával.

A dolgozat témája az előadások és a szemináriumok anyaga, valamint a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom és jogforrások. A zárthelyi dolgozat pótlására a póthéten kerülhet sor abban az esetben, ha a hallgató a dolgozat teljesítésének első időpontjában történt távolmaradásáról írásos igazolással rendelkezik.

A zárthelyi dolgozat pontszámának 51%-os teljesítése esetén a hallgató megkapja **az aláírást** és vizsgára bocsátható. Amennyiben a hallgató a dolgozat pontszámából az aláíráshoz szükséges 51%-ot nem szerzi meg, vizsgára nem bocsátható. Az aláírás megszerzése érdekében egy alkalommal javító zárthelyi dolgozat megírására van lehetőség a póthéten (2026. december 8. 16:00).

A zárthelyi dolgozat megírásával **megajánlott jegy** megszerzésére is lehetőség nyílik: a zárthelyi dolgozat pontszáma alapján 80%-89% közötti teljesítés esetén jó (4), 90% felett pedig jeles (5) megajánlott jegy adható. Megajánlott jegy megszerzése érdekében javító zárthelyi dolgozatra nincs lehetőség.

Levelező tagozaton félévközi feladat nincs.

A kedvezményes tanulmányi renddel rendelkező hallgatók esetében a tantárgy teljesítésével kapcsolatos követelményeket a tárgyfelelős határozza meg és közzéteszi a Moodle felületen.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Nappali tagozaton a szemináriumokon történő részvétel mellett (14. pont) a zárthelyi dolgozat pontszámának 51%-os teljesítése esetén a hallgató megkapja az aláírást és vizsgára bocsátható. Amennyiben a hallgató a dolgozat pontszámából az aláíráshoz szükséges 51%-ot nem szerzi meg, vizsgára nem bocsátható. Az aláírás megszerzése érdekében javító, valamint igazolt hiányzás esetén pótló zárthelyi dolgozatra egy

alkalommal van lehetőség a 15. pontban foglaltak szerint.

16.2. Az értékelés:

Nappali és levelező tagozaton a vizsgaidőszakban szóbeli kollokvium, előre megadott tételsor alapján. A vizsga értékelése ötfokozatú jeggyel történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokvium (K).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Hoffman István, Gellérné Lukács Éva : Bevezetés a társadalombiztosítási és szociális jogba: A munkaügyi és társadalombiztosítási BA szak hallgatói részére, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 2020. ISBN: 9789633120392;
2. Biróné Malustyik Brigitta: A nyitott koordinációs mechanizmus működése az Európai Unióban - különös tekintettel a szociális biztonsági rendszerek koordinációjára, Polgári Szemle, 18. évf. 1-3.szám, pp. 115-135., Budapest 2022.
3. Kristó Katalin: A szociális igazgatás alapjai, Nemzeti Közszerológati Egyetem, Budapest 2022. ISBN: 9789634984504;
4. Lapsánszky András (szerk.): Közigazgatási jog – Szakigazgatásaink elmélete és működése, CompLex Wolters Kluwer, Budapest 2020. ISBN: 978-963-295-919-1;
5. Rózsás Eszter (szerk.): Közigazgatási jog különös rész, Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest 2021. ISBN: 9789635315772.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Dernóczi Attila, Ferencz Jácint, Göndör Éva, Trenyisán Máté: Munkajog és társadalombiztosítási jog, Dialóg Campus Kiadó, Budapest 2018. ISBN: 978-615-5920-91-2;
2. Kristó Katalin: A családámogatások negyed százada: Kormányzati intézkedések a családok pénzbeli támogatásában, Gondolat Kiadó, Budapest 2022. ISBN: 9789635562251;
3. Kristó Katalin, Borbás Szilvia: Külföldi egészségügyi ellátások az európai uniós és magyar szabályok tükrében, Acta Humana - Emberi Jogi Közlemények, 2021/3. pp. 141-154., Budapest 2021.
4. Ladányi János: Egyenlőtlenségek, redisztribúció, szociálpolitika, Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest 2010. ISBN: 978-963-2870-33-5;
5. Malustyik Brigitta: Az öregségi nyugdíj és a rokkantsági ellátás megállapítása az Európai Unió koordinációs rendelete alapján, Jog Állam Politika, 13. évf. 1. szám, pp. 115-135., 2021.

Budapest, 2026. augusztus 27.

Dr. Kristó Katalin
egyetemi docens